

det en anden Form, nemlig den Form, hvori det i det væsentlige nu foreligger, altsaa den Form, hvori Lovforslaget nu foreligger, er i det væsentlige den Form, som det høje Landsting har givet det i 1886. Jeg kunde for mit Vedkommende sympatisere mere med den oprindelige Form, men jeg skal ikke komme nærmere ind paa det, da jeg ogsaa kan slutte mig til Lovforslaget, saaledes som det foreligger, og tror, at det ogsaa i den Form vil kunne gøre ganske betydelig Nytte. Der var den Gang nogen Tale om, hvorvidt dette Spørgsmaal var noget, Staten burde beskæftige sig med eller ikke; men selv fra de ærede Repræsentanter i Tingene baade her og i det andet Ting, som ikke mente, at Loven saaledes som den var forelagt, burde vedtages, fremkom der dog Udtalelser, hvoraf det fremgik, at de dog alligevel vare af den Mening, at det var et Formaal, som burde støttes baade af Stat. og Kommune. Jeg skal saaledes henvise til den Udtalelse, som fremkom fra Udvalgets Mindretal i det andet Ting i 1886. Maaske jeg med den højtærede Formands Tilladelse maa oplæse den Mindretallet i Folketingsudvalget i 1886 foreslog Overgang til Dagsordenen med følgende Motivering: „Idet Tinget erkender, at der i Hovedstaden findes Huse og Lejligheder, som ere i en saadan Tilstand, at det offentlige bør drage Omsorg for, at de ikke benyttes til Beboelse, men enten foranlediges ombyggede eller givne en anden Anvendelse, og at Bestræbelserne for at skaffe Arbejderne billige og hensigtsmæssig indrettede Boliger bør under de nuværende vanskelige Forhold støttes af Kommune og Stat, opfordrer det Regeringen til at indlede Forhandlinger om disse Spørgsmaal for Hovedstadens Vedkommende med Kommunalbestyrelsen og gaar dermed over til Dagsordenen.“ Altsaa dette Mindretal mente ikke, der var Anledning til at vedtage Loven, saaledes som den forelaa, men anerkendte dog fuldtud det Princip, som laa i Loven, og slog i sin Motivering fast, at det var en Opgave, som baade Kommune og Stat skulde støtte. De Forhold her i Kjøbenhavn, som man den Gang tog Sigte paa, vare paa det Tidspunkt Genstand for meget udførlig Omtale, og der blev særlig fremhævet et enkelt Kvarter her i Kjøbenhavn — ihvorvel der var flere andre Kvarterer, som ogsaa kunde fremhæves — nemlig Brøndstrædekvarteret, det Kvarter, som gennemskaeres af Vognmagergade og fortsættes nedad indtil Østergade gennem Gammel-mønt og Kristenbernikovstræde. Nu er der

gaaet 11 Aar siden den Tid, den forrige Lov blev vedtagen. Man anerkendte den Gang, at der var Anledning til at drage Omsorg for, at saadanne Bygninger ikke bleve benyttede til Beboelse, men at de skulde af det offentlige foranlediges ombyggede eller givne en anden Anvendelse; men ikke des mindre staa de samme Beboelsesbygninger endnu, og der er ikke sket nogen nævneværdig Forandring hverken i dette Kvarter eller i andre Kvarterer med Hensyn til Bebyggelsesforholdene. Det er ikke, fordi man ikke har haft Øjnene henvendt paa, at det var meget usunde og uheldige Forhold, der fandtes der; tværtimod, der har fra privat Side været forsøgt paa at faa disse Forhold forandrede, navnlig da der jo ogsaa paa dette Sted er stor Trang til at faa en ny Færdselslinie, altsaa her i den stadig voksende Forstad, som kaldes Nørrebro. Men disse private Bestræbelser ere ikke blevne til noget; formodentlig har der ikke kunnet skaffes de tilbørlige Midler til Veje, og Kommunalbestyrelsen har hidtil ikke yovet sig ind paa det Foretagende, men jeg anser det for givet, at der ogsaa i Kommunalbestyrelsen er en almindelig Anerkendelse af, at dette Kvarter, saaledes som det er, ikke burde findes her i Kjøbenhavn.

Hvorledes Befolkningen bor her i Kjøbenhavn, maatte det maaske være mig tilladt at anføre nogle enkelte Oplysninger om. Arbejdere, Smaakaarsfolk i det hele taget, bo sædvanligvis i Et- eller Toværelseslejligheder, hvoraf en overordentlig stor Masse ere i en uhyre daarlig Forfatning. Jeg skal oplyse, at ved Folketællingen i 1890 boede ikke mindre end 134,000 Personer eller stærkt henimod Halvdelen af Kjøbenhavns Befolkning i Et- eller Toværelseslejligheder. Naar Beboernes Antal passer til saadanne Lejligheder, kan man ikke uden videre sige, at det er en uheldig Bebyggelse, men det kommer an paa, om ikke mange af disse Lejligheder ere overfyldte, saaledes at det bliver i højeste Grad usundt at bo i dem, og om ikke mange af dem ere i en saadan Forfatning, at de for mange Tider siden burde være revne ned og erklærede for utjenlige til Beboelse. — Med Hensyn til Spørgsmaalet om Overfyldning af saadanne Lejligheder, som ofte finder Sted, skal jeg oplyse, at der fandtes i 1890 her i Kjøbenhavn 1155 Et- a Toværelseslejligheder, som huse fra 8 indtil 14 Personer i hver Lejlighed. Naar man tænker sig, hvad det vil sige: 8 indtil 14 Personer i